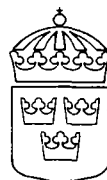

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

1992/93:AU3y

Länsstyrelserna m.m.

1992/93
AU3y

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har berett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1992/93:100 bilaga 14 Länsstyrelserna m.m. (s. 32–78) i berörd del och därtill hörande moment 1 i hemställan som avser godkännande av inriktningen av länsstyrelsernas verksamhet jämte motionerna 1992/93:A267 yrkande 22, Bo306 och Bo309.

Under förutsättning av bostadsutskottets medgivande överlämnar arbetsmarknadsutskottet tillsammans med föreliggande yttrande jämväl motionerna 1992/93:A401, A810 yrkande 14 och A811 yrkande 18.

Utskottet yttrar sig i det följande över

dels propositionen i ovan nämnd del såvitt avser underavsnittet 1. Regional ekonomi och näringslivsutveckling i avsnittet Näringsliv och infrastruktur,

dels ovan antecknade motioner som väckts med anledning av proposition 1992/93:100 av följande motionärer:

1992/93:A267 yrkande 22 av Ingvar Carlsson m.fl. (s),

1992/93:A401 av Iréne Vestlund och Maud Björnemalm (s),

1992/93:A810 yrkande 14 av Inger Hestvik m.fl. (s),

1992/93:A811 yrkande 18 av Karin Starrin m.fl. (c),

1992/93:Bo306 av Ingrid Andersson och Birgitta Dahl (s),

1992/93:Bo309 av Märtha Gärdestig (kds).

Propositionen

I propositionen framhålls att länsstyrelsernas arbete med regional utveckling bör ha en klar strategisk inriktning, baserad på ett väl förankrat programarbete. Strategin bör utarbetas så att den får genomslag såväl på de områden som länsstyrelsen själv svarar för som på andra aktörer i länet, heter det i propositionen. Samarbete mellan olika sektorer är av grundläggande betydelse liksom behovet av länsövergripande samarbete, eftersom många strategiska frågor berör flera län.

Användningen av medlen för regionala utvecklingsinsatser, det s.k. länsanslaget, bör så långt möjligt styras av initiativ och vara förankrad i strategin. Behovet av uppföljning understryks. Beträffande användningen av länsanslaget erinras om gällande bestämmelser: Medlen får inte användas för tillsvidareanställningar hos länsstyrelserna. Inte heller får medlen användas för administration eller för att på annat sätt finansiera verksamhet som bör belasta länsstyrelsens förvaltningsanslag, påpekas det i propositionen. Om en länsstyrelse finner att regionala insatser inte kan genomföras på ett tillfredsställande sätt på grund av resursbrist på förvaltningsanslaget får detta inte lösas genom tänjning av sakanslaget.

Motionerna

I motionerna A267 av Ingvar Carlsson m.fl. (s), A810 av Inger Hestvik m.fl. (s), A811 av Karin Starrin m.fl. (c) och Bo306 av Ingrid Andersson och Birgitta Dahl (s) förespråkas särskilda satsningar för att stödja kvinnligt företagande, varvid inrättande av ett särskilt resurscentrum eller liknande för kvinnor bör inrättas vid varje länsstyrelse. Märtha Gårdestig (kds) är av samma uppfattning och föreslår i motion Bo309 att ett sådant centrum inrättas vid Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Socialdemokraterna i motion A267 pekar på de olika förslag till åtgärder som Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) har utarbetat och presenterat i en rapport till regeringen. I avvaktan på ett samlat grepp om dessa förslag anser motionärerna att ett kunskapscentrum bör inrättas vid varje länsstyrelse.

Även motionärerna i motion A811 pekar på de förslag till åtgärder som presenterats av NUTEK och anser att de omedelbart bör beredas och genomföras. Länsstyrelserna som administrerar det regionalpolitiska stödet bör beakta behovet av särskilda mottagningsenheter för kvinnor som vill bli egna företagare.

Medel för de resurscentra för kvinnor som motionärerna i motion A810 föreslår bör öronmärkas i länsanslagen.

I motionerna Bo306 och Bo309 hänvisas till olika kvinnoprojekt som med framgång bedrivits med projektmedel i Uppsala resp. Gävleborgs och Jämtlands län. Det finns enligt dessa motionärer anledning att stimulera övergången till permanenta resurscentra. För detta behövs särskilda, riktade medel till länsstyrelserna. I motion Bo309 framhålls att finansieringen av en grundplåt till ett resurscentrum kan ske inom ramen för anslaget till länsstyrelserna.

Även motion A401 tar upp möjligheten att av regionalekonomiska medel satsa särskilt på kvinnors utbildning och arbetsmarknad. Motionärerna framhåller olika projekt som bedrivits inom Bergslagsområdet, projekt som visar att det finns kompetens att utveckla insatserna för kvinnorna. Det är därför nödvändigt att länsstyrelserna avsätter särskilda medel för fortsatta satsningar på kvinnor.

Utskottet

Arbetsmarknadsutskottet har vid flera tillfällen under senare år behandlat frågor som rör kvinnors företagande. Senast i höstas i det av riksdagen godkända betänkandet 1992/93:AU1 underströk utskottet betydelsen av kvinnors företagande för Sveriges ekonomiska utveckling. I betänkandet beskrevs flera åtgärder som vidtagits för att öka kvinnornas möjligheter till företagande. Bl.a. hänvisades till det uppdrag som regeringen gett NUTEK att tillsammans med berörda myndigheter och organ sammanställa ett informationsmaterial riktat till kvinnliga företagare. En annan del av uppdraget till NUTEK gällde att analysera möjligheter och hinder som möter kvinnliga företagare i det regionalpolitiska stödområdet.

NUTEK:s uppdrag har i november 1992 resulterat i en rapport till regeringen. I rapporten har NUTEK lagt fram ett förslag till program för kvinnligt företagande. Förslagen berör områdena rådgivning, ekonomiskt stöd, utbildning, nätverk och forskning. I fråga om rådgivning konstaterar NUTEK att bara var sjätte nyföretagare i dag är kvinna men utgår från att antalet kvinnliga företagare kan öka väsentligt om den grundläggande rådgivningen på området byggs ut. Bl.a. föreslås att viss del av länsstyrelsernas projektmedel används till att anställa en kvinnlig affärsrådgivare för kvinnliga företagare/nystartare i varje kommun. En sådan rådgivare bör ta ansvar även för exempelvis utbildningar. I varje län bör dessutom en mentorpool inrättas för att ge de kvinnliga företagarna ett "bollplank" för fortlöpande idé- och problemdiskussioner.

Regeringen har den 11 februari 1993 beslutat att ge NUTEK i uppdrag att genomföra ett handlingsprogram som skall främja kvinnligt företagande i det regionalpolitiska stödområdet. Programmet har sin bakgrund i den analys av möjligheter och hinder för kvinnors företagande som NUTEK redovisat i nyssnämnda rapport. I uppdraget ingår att NUTEK skall verka för att rådgivning lämnas av kommuner och regionala utvecklingsfonder m.fl. till kvinnor som vill starta företag. Olika medel får prövas för att underlätta och stimulera kvinnors företagande.

Den föreslagna verksamheten skall pågå i tre år. För genomförandet av programmet har beslutats om en ökning av NUTEK:s medelsram med 20 miljoner kronor.

I ett särskilt uttalande med anledning av uppdraget till NUTEK säger arbetsmarknadsministern: "Sverige behöver nya företagare och entreprenörer och det råder ingen tvekan om att kvinnorna här kan göra viktiga insatser — inte minst för att skapa nya arbetstillfällen."

Utskottet har — som framgått av nyssnämnda redogörelse — uppehållit sig ganska ingående vid det uppdrag som NUTEK har fått och det handlingsprogram som skall genomföras av verket. Inte minst frågan om rådgivning och den framtida organisatoriska modell man kan komma fram till för denna rådgivning är i nu förevarande sammanhang av intresse.

Som utskottet tidigare redogjort för får permanenta organ inte inrättas med stöd av medel från länsanslaget. Så länge en verksamhet bedrivs som projekt möter det givetvis inte något hinder att använda sådana medel för administrationen av projektet. Vad som förespråkas i flertalet av ovan nämnda motioner innebär emellertid att särskilda organ inrättas vid länsstyrelserna i syfte att främja kvinnligt företagande.

Enligt arbetsmarknadsutskottets uppfattning är det givetvis viktigt att på allt sätt stödja kvinnors företagande genom rådgivning och utbildning m.m. Som framgått av den föregående framställningen har utskottet vid flera tillfällen uttalat sitt stöd för att så sker. Det finns goda skäl att anta — inte minst framgår detta av NUTEK:s rapport — att just den aktuella frågan om kvinnligt företagande av olika anledningar ännu inte har fått tillräcklig uppmärksamhet inom ramen för länsstyrelsens ordinarie verksamhet. Såvitt utskottet kan finna får det dock anses vara varje länsstyrelses ensak att bedöma om ett särskilt organ skall tillskapas för ändamålet eller om en verksamhet som övergår till att bli permanent skall kunna integreras i den ordinarie verksamheten.

Arbetsmarknadsutskottet anser att man bör avvakta resultatet av den programverksamhet som skall inledas av NUTEK innan man tar ställning till formerna för rådgivning till och utbildning av kvinnor som vill starta företag. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna A267 (s), A401 (s), A810 (s), A811 (c), Bo306 (s) och Bo309 (kds), i förekommande fall i berörda delar, och föreslår att riksdagen godkänner den inriktning av länsstyrelsernas arbete med regional utveckling som förordas i propositionen.

Stockholm den 9 mars 1993

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Ingela Thalén

I beslutet har deltagit: Ingela Thalén (s), Sonja Rembo (m), Anders G Högmark (m), Georg Andersson (s), Marianne Andersson (c), Lahja Exner (s), Charlotte Cederschiöld (m), Sten Östlund (s), Harald Bergström (kds), Laila Strid-Jansson (nyd), Monica Öhman (s), Isa Halvarsson (fp), Johnny Ahlqvist (s), Berit Andnor (s) och Lennart Rohdin (fp).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Hans Andersson (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Ingela Thalén, Georg Andersson, Lahja Exner, Sten Östlund, Monica Öhman, Johnny Ahlqvist och Berit Andnor (alla s) anser att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "som utskottet" och slutar med "i propositionen" bort ha följande lydelse:

NUTEK har drivit ett projekt för kvinnliga företagare i tre år och bildat nätverk av olika slag, tagit fram utbildningsmaterial, ordnat konferenser m.m. Länsstyrelserna satsar projektmedel på kvinnliga företagare. Utvecklingsfonderna har konsulter som särskilt arbetar med kvinnligt företagande.

Enligt utskottets mening bör fortsättningsvis särskilda satsningar göras för att stödja kvinnligt företagande i hela landet. De förslag till åtgärder som NUTEK lagt fram i sitt handlingsprogram är därför intressanta och viktiga att genomföra.

I motion A267 (s) framhålls att det — i avvaktan på att NUTEK:s program leder fram till ett samlat grepp — vid varje länsstyrelse bör inrättas ett kunskapscentrum för att stödja olika former av sysselsättningsskapande aktiviteter bland kvinnor. Kostnaderna härför bör tills vidare bestridas från länsanslaget. Utskottet återkommer härtill vid behandlingen av anslagsfrågorna i betänkandet 1992/93:AU13 om regionalpolitiken.

Vad utskottet med anledning av motionerna A267 (s), A401 (s), A810 (s) och Bo306 (s), i förekommande fall i berörda delar, anfört bör ges regeringen till känna. Motionerna A811 (c) och Bo309 (kds) bör i den mån de inte får anses tillgodosedda med vad ovan anförts inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utöver vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen godkänna den inriktning av länsstyrelsernas arbete som förordas i propositionen.

